

ЛІНІЙНА СКЛАДНІСТЬ

Лінійною складністю $L(S)$ двійкової послідовності $S=s_0, s_1, \dots, s_{n-1}, s_j \in \{0,1\}$ називається найменша довжина зсувного регістру з лінійною функцією зворотного зв'язку (Linear Feedback Shift Register – LFSR), що здатний відтворити цю послідовність. Доведено, що якщо значення лінійної складності послідовності дорівнює половині її довжини, тобто якщо $L(S)=n/2$, то таку послідовність теоретично не можливо екстраполювати. Для визначення лінійної складності використовується ітераційний алгоритм Berlecamp-Massey.

Алгоритм дозволяє не тільки визначити значення лінійної складності послідовності, але й отримати поліном зворотного зв'язку LFSR, що відтворює задану послідовність.

Вхідними даними для роботи алгоритму Berlecamp-Massey є двійкова послідовність $s_0, s_1, \dots, s_{n-1}$. В алгоритмі використовуються наступні компоненти: L - поточне значення лінійної складності, $C(D) = c_L \cdot D^L + c_{L-1} \cdot D^{L-1} + \dots + c_1 \cdot D + 1$ - поліном лінійної функції зворотного зв'язку для L -розрядного зсувного регістру, $B(D)$ -допоміжний поліном, N - номер поточного біту заданої двійкової послідовності. В наведеному нижче описі алгоритму операції додавання відповідають операціям додавання по модулю 2. Ітераційний алгоритм Berlecamp-Massey полягає в виконанні наступної послідовності кроків:

1. Присвоєння початкових значень: $C(D) = B(D) = 1, x=1, L=0, N=0$.
2. Обчислення для поточного N -го біту s_N заданої послідовності біту d неузгодженості з поточним поліномом $C(D)$ по L попереднім бітам послідовності:

$$d = s_N + \sum_{j=1}^L c_j \cdot s_{N-j} . \quad (1)$$

3. Якщо $d=0$, то біт s_N правильно відтворюється LFSR з регістром довжиною L зі структурою зворотного зв'язку, що задається $C(D)$, відповідно, виконується інкремент значення $x=x+1$ і перехід на п.6.
4. Якщо $d=1$ і при цьому $2 \cdot L > N$, то біт s_N невірно відтворюється LFSR з регістром довжиною L зі структурою зворотного зв'язку, що задається $C(D)$ і

правильне відтворення біту s_N може бути досягнуте корекцією поліному $C(D)$ без збільшення довжини L зсувного регістру. Корекція поліному виконується у відповідності з формулою: $C(D) = C(D) + D^x \cdot B(D)$, $x = x+1$.

5. Якщо $d = 1$, але $2 \cdot L \leq N$, то адекватне відтворення біту s_N може бути досягнуте збільшення довжини зсувного регістру $L = N+1-L$ і корекцією поліному, що задає функцію зворотного зв'язку: $C(D) = C(D) + D^x \cdot B(D)$, при цьому в $B(D)$ зберігається попереднє значення поліному $C(D)$: $B(D) = C(D)$, а значення x встановлюється в одиницю $x = 1$.

6. Виконується перехід до обробки наступного символу послідовності: $N = N+1$. Якщо при цьому $N = n$, то кінець, інакше - повернення на п.2 алгоритму.

Робота описаного алгоритму Berlecamp-Massey ілюструється наступним прикладом. Нехай задана двійкова послідовність:

$$S = s_0, s_1, \dots, s_{14} = 1 \ 0 \ 1 \ 0 \ 1 \ 1 \ 0 \ 0 \ 1 \ 0 \ 0 \ 0 \ 1 \ 1 \ 1$$

Згідно з п.1 алгоритму: $C(D)=1$; $B(D)=1$; $x=1$, $N=0$, $L=0$.

N=0. Так як $L=0$, то сума в формулі (1) не обчислюється і тому $d = x_0 = 1$. Оскільки $2 \cdot L = N$, то виконується п.5 алгоритму, а саме: $C(D) = C(D) + D^1 \cdot B(D) = 1 + D$, $x = 1$, $B(D)=1$; $L = 0 + 1 - 0 = 1$.

N=1. Так як $C(D) = 1 + D^1$, то $d = x_1 + x_0 \cdot 1 = 1$. Оскільки $2 \cdot L > N$, корекція $C(D)$ виконується по п.4 описаного вище алгоритму: $C(D) = C(D) + D^1 \cdot B(D) = 1 + D + D = 1$, $x = 2$.

N=2 Оскільки в формулі для $C(D)$ нема ні одного D , то $d = x_2 + 0 = 1 + 0 = 1$. Так як $2 \cdot L = N$, то корекція поліному $C(D)$ виконується згідно п.5 алгоритму: $C(D) = C(D) + D^2 \cdot B(D) = 1 + D^2$. $B(D)=1$, $x=1$; $L = 2 + 1 - 1 = 2$; це означає, що при відтворенні наступного біту послідовності враховуються два попередніх. Оскільки в вираз для $C(D)$ входить D^2 , то відтворення відбувається лише з урахуванням першого біта зазначеної пари попередніх бітів.

N=3 При відтворенні біту s_3 - попередні біти $s_1 \ s_2 = 0 \ 1$, першому з яких відповідає компонента D^2 поліному $C(D)$, а другому – компонента D^1 , яка

відсутня в поточному значенні поліному $C(D)$. Згідно п.2 обчислюється значення d : $d=s_3 + s_1 = 0$. Оскільки $d=0$, то виконується п.3: $x=x+1=2$.

N=4 Для біту s_4 - попередні : $s_2 s_3 = 1 0$. Згідно п.2 значення d обчислюється у вигляді: $d=s_4 + s_2 = 0$. Оскільки $d=0$, то виконується п.3: $x=x+1=3$.

N=5 Для біту s_5 - попередні біти $s_3 s_4 = 0 1$. Згідно п.2 значення d обчислюється як: $d=s_5 + s_3 = 1$. Оскільки при $d=1$ виконується умова $2 \cdot L < N$, то корекція поліному $C(D)$ реалізується згідно п. 5 описаного алгоритму: $C(D)=C(D)+D^3 \cdot B(D) = 1+D^2+D^3$. $B(D) = 1+D^2$, $L=5+1-2=4$. $x=1$.

N=6 Так як $L=4$ то відтворення біту s_6 виконується по чотирьом попереднім бітам: $s_2 s_3 s_4 s_5 = 1 0 1 1$. Оскільки $C(D)$ містить тільки D^2 і D^3 (s_2 відповідає компоненті D^4 , s_3 відповідає D^3 , біт s_4 - компоненті D^2 , а s_5 - D), то відновлення значення біту s_6 згідно (1) виконується у наступному вигляді: $d=s_6 + (s_3+s_4) = 0+(0+1)=1$. Так як $2 \cdot L = 8 > N$, то виконується п.4 алгоритму, за яким $C(D) = C(D)+D^1 \cdot B(D) = 1+D^2+D + D \cdot (1+D^2) = 1+D+D^2$, $x=x+1=2$.

N=7. Обчислення біту s_7 знов виконується по чотирьом ($L=4$) попереднім бітам послідовності $s_3 s_4 s_5 s_6$. За п.2 обчислюється $d=s_7 + (s_5 + s_6) = 1$. В силу того, що $2 \cdot L = 8 > N$ то корекція поліному виконується по п.4 алгоритму $C(D) = C(D)+D^2 \cdot B(D) = 1+D+D^2 + D^2 \cdot (1+D^2) = 1+D+D^4$. $x=x+1=3$

N=8. Обчислення біту s_8 знов виконується по чотирьом ($L=4$) попереднім бітам послідовності $s_4 s_5 s_6 s_7$. В виразі поліному $C(D)$ лише дві ненульові компоненти D^4 и D^1 , які співвідносяться з парою крайніх бітів s_4 та s_7 . Відповідно, в п.2 обчислюється $d=s_8 + (s_4+s_7)=0$. За п.3 $x=x+1=4$.

Легко перевірити, що в подальшому, для всіх наступних бітів послідовності $s_9, s_{10}, \dots, s_{14}$ обчислене в п.2 значення d завжди дорівнюватиме нулю, тобто значення лінійної складності $L=4$ не зміниться. Таким чином, задана двійкова послідовність відтворюється 4-розрядним LFSR з функцією зворотного зв'язку, що описується поліномом $C(D)=D^4 +D+1$.